

Islamic Republic of Afghanistan

جمهوری اسلامی افغانستان

پروژه تقویت و انکشاف فرصت های سرمایه گذاری در تجارت
زراعتی (OMAID)

چهار چوب پالیسی اسکان مجدد (RPF)

September 2019

خلاصه اجرایی

پروژه امید در تلاش است تا حمایت ساختاری و مالی را برای بخش‌های پرورس زراعتی در سکتورهای باغداری و مالداري در افغانستان فراهم سازد.

طبق بخش دوم - حمایت راه حل‌های زراعتی - مکانی و دسترسی به منابع مالی این پروژه، پیشنهاد می‌شود طیفی از زیرساخت‌های فیزیکی منجمله پارک‌های یکپارچه زراعتی - غذایی، مرکز جمع‌آوری محصولات دهاقین و مراکز تحول روستایی ایجاد شود. در اصل، در این پروژه سعی بر آن خواهد شد تا زمین‌های مورد نیاز برای زیرساخت‌های فیزیکی از طریق توافقنامه‌های داوطلبانه مهیا شود (یعنی توافقنامه‌های خریدار مایل، فروشنده مایل). به هر حال، ممکن مواردی وجود داشته باشد که این پروژه مستلزم دریافت اجباری زمین می‌باشد. در چنین موارد، طبق قانون تملک زمین مصوب سال 2017 دولت افغانستان باید زمین را استملاک کند. تمویل این پروژه نیز توسط بانک جهانی صورت می‌گیرد، بنابراین هر نوع تملک اجباری زمین طبق التزامات محافظتی بانک جهانی خواهد بود که براساس پالیسی بانک/ پالیسی عملیاتی 4.12 - اسکان مجدد غیر داوطلبانه انجام خواهد یافت. این چارچوب پالیسی اسکان مجدد اصول، قواعد و طرزالعمل‌هایی را که باید در مدیریت تمام اشکال تملک اجباری زمین، جبران خسارت و اسکان مجدد طبق قانون کشور و پالیسی‌های محافظتی بانک جهانی پیگیری شود، تعیین می‌کند. این عملکردها به عنوان یک سند پیشرو در جهت یک پلان کاری جامع اسکان مجدد محسوب می‌شود که باید براساس پروژه فرعی تهیه و ترتیب می‌شود. یک از بخش‌های کلیدی چارچوب پالیسی اسکان مجدد، تعریف چارچوب واجد شرایط بودن و واجد مستحق بودن است، که معین می‌کند کدام افراد یا گروه‌ها برای جبران خسارت یا کمک به اسکان مجدد واجد شرایط هستند. انواع افراد واجد شرایط و مستحق یا دارای حق جبران خسارت براساس نوعیت دارایی متفاوت است اما مشمول موارد ذیل می‌شود:

1. افراد واجد شرایط

- (a) اشخاصی که دارای زمین با حقوق کامل تحت ملکیت رسمی یا سایر حقوق مشابه قانونی شناخته شده باشد. کرایه‌دار و دهاقین اجاره‌دار، چه راجستر شده باشد یا نباشد.
- (b) اشخاصی که تحت قوانین عرفی یا حقوق قانونی مشابه بشکل کاملاً انحصاری و براساس حقوق انفرادی مالک زمینی باشد.
- (c) اشخاصی که زمین را تحت شرایط اجاره برویت سند یا بشکل غیر مستند استفاده و یا تصرف نموده‌اند، بشمول دهاقین اجاره‌دار.
- (d) اشخاصی که بدون تحفظات قانونی، بشمول بیجا شدگان داخلی، از زمین استفاده می‌کنند و بر آن تصرف دارند.
- (e) اشخاصی که مالک هرگونه دارایی‌های غیرمنقول هستند، بشمول ساختمان، محصولات زراعتی، نباتات و یا سایر اشیاء مربوط به زمین.
- (f) اشخاصی که کسب و کار، منبع عاید و معاش خود را از دست می‌دهند.

2. مستحق بودن

- (a) جبران خساره نقدی به ارزش جایگزینی یا تبدیلی اموال و ساختارهای رهایی از دست رفته،
- (b) جبران خساره نقدی به ارزش جایگزینی یا بدیل زمین‌های زراعتی از دست رفته با زمینی که عین ثمربخشی/ و یا از لحاظ مساحت اندازه را داشته باشد،
- (c) جبران خساره نقدی به ارزش جایگزینی برای هر نوع از دست دادن سالانه محصولات زراعتی و درخت‌های مثمر در زمین متأثر شده،
- (d) جبران خساره نقدی یا دادن ساختارهای کسب و کار جایگزین، علاوه بر توان نقدی عواید و معاشات از دست رفته،

چارچوب واجد شرایط و مستحق بودن حقوق و مستحق بودن مینماید که این امر منوط به تصرف زمین، حقوق تملک و نیز استفاده کنندگان زمین میباشد. این امر شامل اشخاصی میباشد با (1) حقوق مالکیت رسمی، (2) استفاده کنندگان بالفعل یا متصرفین (مثلاً، مستاجر)، (3) استفاده کنندگان بالفعل یا متصرفین با حقوق ذوالیدی، (4) مستفید شوندهگان ناشناخته (مثلاً، متصرفین غیر قانونی).

در صورتیکه جبران خسارت نقدی پیشنهاد شود، بر اساس اصول ارزش جایگزینی قیمت گذاری خواهد شد. بطورعموم، دارایی همچنین یا جایگزین بنفع اشخاص متضرر پیشنهاد میشود تا آنها بتوانند وضعیت معیشت و شرایط زندگی خود را به وضعیتی برابر و یا بهتر از قبل از اسکان مجدد، عیار نمایند.

همچنین چارچوب پالیسی اسکان مجدد، برای افراد آسیب پذیر از جمله خانواده های با سرپرست سالخورده، خانواده با سرپرست زن، به طور کلی زنان، خانواده ها با سرپرست طفل، افراد فاقد حق زمین، افراد بیجا شده داخلی، افراد معلول و اقلیت های قومی، احکامی دیگری را در نظر گرفته است.

برعلاوه موارد فوق، این پروژه از اعاده مجدد و بهبود معیشت زندگی مردم حمایت مینماید. این امر شامل حمایت از فراهم آوری دارایی های جاگزین و حمایت های از معیشت زندگی میشود که اشخاص متضرر را قادر میسازد تا کار های زراعتی خویش یا منابع عایداتی خویش دوباره فعال سازند. اعاده یا احیای مجدد معیشت زندگی میتواند شامل موارد ذیل باشد:

1. فراهم نمودن زمین مسکونی، تجارتي یا زراعتی،
2. پاک نمودن زمین، آمادگی و مواد لازم آغاز دوباره فعالیت زراعتی،
3. فراهم نمودن مواد زراعتی از قبیل (تخم بزی، و کود کیمیاوی) جهت تولید دوباره محصولات زراعتی،
4. تامین روابط ترجیعی با زنجیره های ارزش ایجاد شده توسط پروژه،
5. ساختار های جاگزین مساوی، یا بهتر از ساختار از دست رفته،
6. احیای فعالیت های مبتنی -با کسب و کار،
7. کارگماری در مرحله ساخت ساز،
8. حمایت از توسعه تشبثات کوچکتر، کوچک و متوسط،
9. حمایت از تشبثات کوچکتر، کوچک و متوسط با مالکیت زنان.

تطبیق چارچوب پالیسی اسکان مجدد صلاحیت دولت افغانستان خواهد بود. نهاد های تطبیق کننده شامل وزارت صنعت و تجارت - ریاست عمومی پارک های صنعتی برای 4 پارک مشترک محصولات زراعتی - غذایی، اداره انکشاف زون پایتخت برای 1 پارک مشترک محصولات زراعتی - غذایی، و وزارت زراعت، آبیاری و مالداري برای همه مراکز جمع آوری محصولات دهاقین و مراکز تحول روستایی. نهاد های فوق الذکر بعنوان ادارات استملاک و تطبیق کننده در همه موارد استملاک زمین و اسکان مجدد محسوب میشوند. لازم تا نهاد های تطبیق کننده دست اندرکاران مربوط را بشکل کامل سهم دهند و شامل پروسه سازند. این امر شامل تشکیل چندین کمیته طبق قوانین ملی، و نیز ارتباط مستقیم با مردم متضرر میشود. برعلاوه، نهاد های تطبیق کننده ملکف اند که چارچوب پالیسی اسکان مجدد و پلان کار اسکان مجدد را با مردم شریک سازند.